tohwli kodumaa on Lõuna-Amerika, kus teda Tšiiles ja Peruus weel praegu metsades iseeneseşt kaswamas leitakse. Kuueteistkümnenda aastasaja lõpul toiwad Hispanlased teda Italiasse ja Inglased Islandi saarele. Aga see kestis märkşalt kaua, kuni ta igal pool tutwaks sai. 1616 oli ta Prantşusemaal alles haruldaseks söögils kuningliku laua pääl. Saksamaal ajas alles 30-aastase sõjawiletsus teda rohkem kaswatama. Leipzigi juures ja Preissimaal hakati teda alles umbes 156 aasta eest suuremal möödul kaswatama. Friedrich Suur edendas Pommeri ja Schlesiamaal tema kaswatust sunniwiisil. Alles möödaläinud aastasaja lõpul hakkas tema tõsine kaswatamine sel möödul, nagu teda praegu kaswatatakse. **Wenemaal** on walitsus weel 1844 aastal auuhindasid andnud, et kartohwli kaswatamist edendada. Praegu on kartohwel aga igal pool lõige tarwilikum toiduaine ja peetakse teda, iseäranis waesemates ringkondades, „pooleks leiwaks".

Wali kaswatus. Saksa kirjaniku Fanny Lewaldi isa oli raudse kindlusega mees, kes oma laste käest karwapäälset käsutäitmist nõudis. Sellest jutustab Fanny lena loo: ja seda sellest ajast, mil ta ju 20 aastane olnud. 1831 aastal oli teda ühesse perekonda tantsupidule kutsutud ja tahtis praegu oma kantsija käekõrwal läbi saali tantsu keerutama hakata, kui isa teener tuppa astus ja talle käsu töi, silmapilk kodu tulla. Hingetult jooksis Fanny isa kodu, uskudes, et sääl midagi õnnetust sündinud. Kui ta kohtunud näol isa kirjutusetuppa astus, tähendas see rahulikult lahti seiswa ukse pääle, mis elutuppa wiis, ja sõnas: „Sa oled äraminnes ukse kinni panemata unustanud. Tee ta nüüd kinni, siis wõid jälle tantsupidule tagasi minna!"

Wari petab. Talumehele oli tühja süü päraşt kohtus pelsa antud. Külamees kodus küşib, kuda asi läinud. Teine jutustab oma lugu: „Et oli sääl kaks salsa. Uks oli koguni hää ja mahe; kõik see aeg, mil pelsti, räägis nii armsa häälega: „dai haraşhenko! dai haraşhenko!" seni kui järele jätşiwad. Teine oli päris lõwi. Tuli şisse ja käratas nagu metsaline: „Dawolno!"

Mõttetark ja paadimees. Inglise mõttetark Bearnes astus lord paadisse, et end jõest üle wiia lasta. Ülesõitmise ajal küşis ta paadimehelt, kas see arwuteadust tunda. „Arwuteadust? Ei, sellest ei ole ma midagi kuulnud," oli wastus. Bearnes wastas: „Kahetsen wäga, şiis on üks weerand teie elust kadunud." Mõni minut biljem küşis ta: „Teate Teie şiis midagi matematikast?" Paadimees wastas naerdes: „Ei!" — „Ah," hüüdis Bearnes, „şiis on teine weerand Teie elust kadunud. Tähteadust tunnete Teie aga küll?" „Ei, herra!" oli wastus. „Noh, şiis on kolmas weerand Teie elust kadunud." Otse selsamal silmapilgul põrkas paat kaljut wastu ja hakkas wajuma. Paadimees wiskas kuue seljast maha ja küşis: „Kas ujuda oskate?" „Ei!" hüüdis Bearnes ahastades. „Noh, şiis tulge ruttu minu kukile," sõnas paadimees, „muidu on kõik neli weerdandit Teie elust kadunud!"

Nali.

Julgust! Noormees: „Ma nägin täna imelist und; ma tahtsin Teile seda anda, kui korraga jõgi meie wahelt läbi woolas ja meid lahutas."

Neiu: Kas şiis şilda ei olnud?

Eesti rahwa Kasuline Kalender 1898, lk. 27